

Nordic Genetics prövningsstation 10 år

Nordic Genetics prövningsstation för galtar av raserna yorkshire och hampshire firar 10 år. Genom effektiv användning av stationen har avelsframsteget för minskad foderförbrukning och antal dagar till 100 kg gått i rasande fart.

I år firar Sveriges enda prövningsstation för galtar 10 år. Prövningsstationen som kallas Månseryd ägs av Nordic Genetics och är belägen några kilometer norr om Jönköping. På stationen arbetar två heltidsanställda. Månika Laurinen har arbetat på stationen i 10 år och är stationschef sen 2005. Till sin hjälp har hon djurskötarna Ida-Maria, Marielle och Christina.

Varje år testas cirka 1 700 galtar här, varav cirka 1 000 är yorkshiregaltar och cirka 700 är hampshiregaltar från Nordic Genetics 15 svenska avelsbesättningar. Fram till 2011 testades både gyltor och galtar. För att få en mer effektiv station beslutades det att endast galtar skulle testas vilket gett resultat; nästan hälften av alla galtar som står på Quality Genetics seminstationer har rekryterats från Månseryd. Det är en stor fördel jämfört med när de direkt går till semin från besättningarna av två anledningar; det finns mer information om dessa djur och de är uppfödda i samma standardiserade miljö. Det ger en säkrare avelsvärdering.

Kandidater

De bästa galtarna väljs ut i avelsbesättningarna och skickas till Månseryd när de väger mellan 22 – 29 kg och är mellan 60 – 95 dagar gamla. Alla galtar som skickas till Månseryd ska uppfylla ett visst antal kriterier som exempelvis god exteriör.

På stationen finns det åtta testavdelningar med sex boxar i varje avdelning. Djuren är i största mån sorterade efter ras och i varje box går elva djur. Alla boxar är försedda med foderautomater med torrfoder som registrerar vilken galt som äter, hur mycket han äter och hur länge han äter. Allt registreras via en transponder som galten har i örat.

Det finns ytterligare fyra avdelningar för galtar som ska gå vidare till semin. Galtarna hålls i väntavdelningarna till de är minst 240 dagar gamla innan de går till någon av seminkarantänerna.

Förberedelser

Varannan vecka kommer en ny grupp med 66 galtar till stationen. Först efter två veckor börjar testperioden. Första veckan är till för att galtarna ska lära känna varandra och för att vänja sig vid fodret. Andra veckan startas foderautomaten, fodrets ges i fri tillgång och endast en gris åt gången får plats i automaten. Under läroperioden hålls alltid "dörren" öppen till automaten men succesivt stänger djurskötarna dörren och när testperioden startat får grisen som står i automaten stå i fred utan att någon annan kamrat kan putta ut den.

Testperiod mellan 35 – 100 kg

Galtarna går individuellt in i test när de väger 35 kg. När medelvikten i boxen är 100 kg vägs grisarna och exteriörbedömning och ekolodning utförs. Vid exteriörbedömningen registreras nio olika egenskaper på fram- och bakben, klövar, kotor, rygg, och rörelser. Vid ekolodningen mäts späcktjocklek och tjocklek på kotletten, mätningen görs vid tredje bakre revbenet.

Fakta

Registreringar:

- Foderförbrukning mellan 35 – 100 kg
- Tillväxt mellan 35 – 100 kg
- Späcktjocklek vid 100 kg
- Köttjocklek vid 100 kg
- Exteriörbedömning
- Skinkstyckning
- Osteokondros

Skinkstyckning

När testperioden är slut sparas de galtar som ska gå till semin medan resten skickas för slakt till Scans anläggning i Kristianstad. På slakteriet skinkstyckas galtarna för mätning av köttprocent i skinkan. Galtarna bedöms också för osteokondros i knä- och armbågsled.

Avel

All information om galtarna går in i Nordic Genetics avelsvärdering och påverkar avelvärderingen för galtarna och dess släktingar. På så sätt fås fram vilka djur som ska användas vidare i aveln. Sedan 2006 har foderförbrukningen mellan 35 – 100 kg minskat med 31 kg för hampshire och 22 kg för yorkshire, se diagram 1.

Gott hälsoläge

Prövningsstationen har ett samarbetsavtal med Svenska Djurhälsovården som innebär täta besök av deras veterinärer. Månseryd har också Margareta Wallgren som egen stationsveterinär. Hälsoläget är väldigt bra och behandlingarna det senaste året har varit rekordlåg. Smittskydd är väldigt viktigt på stationen och strikta regler gäller. Utslussningen av galtar från stationen sker via en anvisad lastningsplats.

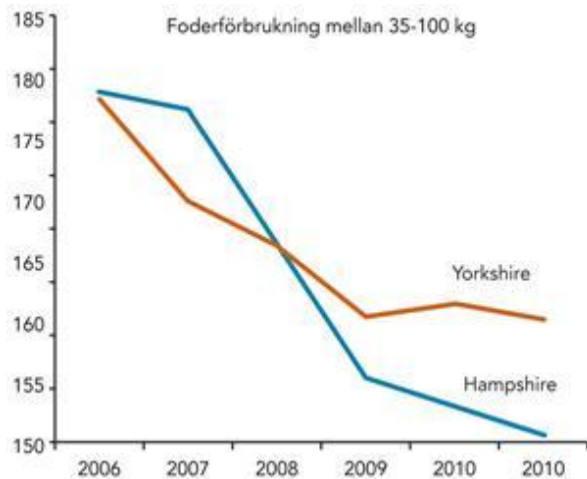

Diagram 1. Resultat för foderförbrukning på Månseryd mellan 2006 och 2011.

Fakta

Resultat från Månseryd för 2011

	Yorkshire	Hampshire
Dagar vid 100 kg	155	144
Tillväxt g/dag	1035	1068
Kg foder 35-100 kg	160	150
Foderförbrukning per kg tillväxt	2,5	2,3
Köttprocent	58,7	58,8
Slaktutbyte	71,6	71,9